

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Évnegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörübben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés megyeházán.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos

s a megyei gazdasági egyesület

közlönye.

A lap szellemi részét érdeklő levelezések a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér többlet után 50 kr. számítottatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 100%-nyi díjengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számítottatik.

Kéziratok vissza nem adtnak. Nyilttéri rovatot nem nyitunk.

Megjelenik minden vasárnapon.

Lássunk tisztán és ne gyanúsítsunk!

Több oldalról felhívtak arra, hogy a „Szolnok-Doboka” idei 33-ik számában megjelent iránycikk „Szépítsünk a szép izlés sérelme nélkül” ferdeségeit ezen lap hasábjain helyre igazítsam, támadásait visszautasítsam, s a közönség előtt sötét színben feltüntetett, gyanúsított testületeket tiszta világban mutatva fel: a cikknek a közvélemény alakulására káros hatását lehetőleg megakadályozzam.

Nem szívesen engelek e felhívásnak, mert nagyon sokat kelene írni, s mert a cikk olvasása fájalmas emléket és a jövőre gondolva, saját személyemet illetőleg aggályokat keltett bennem.

Néhány év előtt egy nagy társaságban fölmentünk a Csicsóra. Többen megmászák a sziklatetőt, s köztük Medgyes Lajos barátom, ki 1848 előtt jól látott, de a ki politikai üldöztetése következtében fogságában látását nagy mérvben elvesztette. Irtózva néztem, miként kapaszkodik a sziklákön fölfelé, mint lép elé egy nagy mélység felett kinyúló sziklaköve, s költői elragadtatással szavazta el, ha nem csalódom, a „Szózat” néhány versszakát. Egyedül lépett e vészes helyre, senki sem követé, s ő, mintegy alvajárok, csendes, de biztos léptekkel tért meg helyéről s jött le közünkbe, kik reszkettünk életeért. Kérdeztem, nem irtózott-e a tátongó ür látásán? s nem széüül-e a kiálló

kövön? — felelé: — „nem láttam semmit, csak a követ, melyen álltam, s a távol hegyeket, a tátongó ürrel, s közvetlen közelemben levő tárgyakon túl, a többiről nem volt tudomásom.

Elgondoltam, hogy barátom milyen vészes helyzetben volt, csak is a mindenható örök jósága védte, s bár meg nyugtató volt hogy ismét köztünk láthatám, mégis fájó érzéssel tölté el keblemet a gondolat, ki tisztán nem lát ön lépteinek sem lehet intézője, s ki egykor szellemi világával mások előtt ténylét, érzékei gyengülése után, most már nem ön ura, s jövőben tán a külhatások bábja leend.

Ezen eseményt juttatá a cikk eszembe, elgondolám, hogy azon korban vagyok magam is, midőn az érzékek már gyengülnek s a kép-telen szolgál téves jelentéseket szolgáltatván az agynak, nekem is rövid idő múlva elmondhatják „tiéd a mult, hadd a jelent a tisztán látó férfiaknak” s e figyelmeztetés fájni fog, mint fáj talán e sorok olvasása a cikkírónak.

Ezért nem taglalom szívesen a cikket, s teszem arra észrevételemet, annyival inkább, mert az egész egy hajdan széperő lelkesülő szellemet árul el, de a részletek azt bizonyítják, hogy írójának a szem hűtlen szolgáljává vált.

Azonban mindenek felett áll a közérdek. A közvélemény félrevezetését eltérni polgári bűn, s a támadást ott kell visszaverni, hol az tétetett. És ha mások hallgatnak, értem, hogy nekem megszólalni köte-

lességem, mert a városi hatóság élén állva tényezőként szereplek azon eljárásokban, melyeket M-s L-s élesen megtámadni elhivatásának hitte.

Lássuk állításait rendre!
(Folytatása köv.)

Róth Pál.

Edhem pasa és Hobart pasa.

A török porta két jeles férfit mutatjuk be ez alkalommal. Az egyik diplomata, a másik katona.

Az első, Edhem pasa, képzett, ügyes és tapintatos államférfi.

Edhem pasa cserkesz származásu, jelenleg 54 éves. Európai műveltségű férfi. II. Mahmud szultán támogatása mellett 1831-ben Párisban kezdte tanulmányait s három éven át a bányászati akadémia növendéke volt. Kiválólag a földtan érdekelte, s földtani tanulmányok kedvéért több kirándulást tett Svájcba és Németországba. Tudományszomja ekközben az európai ismeretek más ágaira is kiterjedt. Visszatérve Törökországba, a tábornokhoz osztatott be kapitányi minőségben, s nemsokára ezredes lőn, és a bányatanács tagjává nevezetett ki mindjárt annak megalakulása után. 1849-ben a szultán hadsegédévé, s csakhamar katonai irodája főnökévé lőn. Soron kívül nevezetett ki dandárnokká, majd osztálytábornokká. 1854-ben mint kormánybiztos Karagorgyevics szerb fejedelemnek ő adta át a Szerbia számára engedélyezett szabadalmakat tartalmazó hatiserifet. 1856-ban fölmentette magát a szultán személye körüli szolgálattól. Több

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCAJA.

Budapest.

Hevesi Lajos „Budapest és környéke” című műve után, helyenként más történeti források szerint bővitve. X. Y. Z.

IV. A fény korszaka.

Az ország rendei most Hunyady Jánost választották meg kormányzóvá s a még kiskorú, de már gyermek éveiben megkoronázott utószülött László gyámjává. Hunyady Budavárba költözött s azt 1456-ban átadta az ifjú királynak. Nehez idő járt akkor a magyar földön; dél felé sötét felhő gomolygott az égen, az országot pusztulással fenyegetve. Ugyanis a törökök Konstantinápolyt már bevették, Szerbiát elfoglalták s immár Budát fenyegették. Ekkor új sereget állítottak sakra. Kapisztrán János keresztes háborút hirdetett a hitetlenek ellen s Hunyadyval együtt önmaga állott a keresztes vitézek élére. Így Belgrádot, mely ekkor ostrom alatt volt, főlzabadták, hol azonban Kapisztrán elesett. Innen hozták be aztán Budán az Ur színváltozásnak ünnepét s azon szokást, hogy minden nap délbe 1 órakor harangoznak, azon okból, hogy minden nap 1 órakor hívassék imára a nép Krisztus harcosaiért e harangszó által, mi egész a török uralom bekövetkeztéig fennmaradt.

Hunyady János daczára magasztos jelleme, ritka hadvezéri tehetsége és lángeszének, talált ellenségekre is, s rajta bebizonyult azon jeles latin közmondás hogy:

Invidia gloriam quam umora sequitur.

(Az irigység a dicsőséget mint árnyéka követi.)

Legnagyobb ellensége, ellenségeinek vezére a jellemtelen, aljas Czillei Ulrik volt, a kis V. László befolyásos tanácsosa (egyszersmint nagybátyja) mondhatni parancsolója, midőn pedig a jeles hadvezér barátai körében bezárta tettűs életét fia öröklek tölle az odium paternumot (Hunyady 1456-iki aug. 11-én halt meg.) Czillei meg is esküdött, hogy addig nem nyugszik, míg e nyomorult „kutyafigyatot” ki nem írja (értsd: a Hunyadiakat), s mindkét Hunyadyt a király előtt úgy tüntette föl, mint kik élete és trónjára törnek, mit a hiszékeny Lászlóval sikerült is elintetnie. Sőt egy ízben személyes gyilkos támadást is tett Hunyady László ellen, mely alkalommal azonban Hunyady László katonái leszúrták. V. Lászlót e tett még inkább megerősíté azon véleményében, hogy az ő élete ellen is törnek. Látszólag megbocsátott nekik, azonban Budára érve az ifjú kor virágában álló 24 éves Lászlót lefejeztette. (1457. márczius 16-án.)

Mátyást is szerette volna kivégeztetni ugyanezkor, hogy bátyját meg ne bosszulhassa; azonban felvén a felzúgott nép dühétől, őt fogoly gyanánt előbb Bácsba, később pedig Prágába hurczoltatta a cseh Podjebrádkhoz. Következő év januáriusában országgyűlés volt egybehiva, a végre, hogy új királyt válasszanak. Az ország rendjei Mátyást óhajták királynak, kivéve a Hunyadiak ellenségeit, élükön Gara Náddorral és Ujlaky Miklóssal, mint a kik félték, hogy a kis Hunyady megbosszulja magát bátyja haláláért. Tél volt, a Duna befagyva, Szilágyi

40,000 embere pedig a jégre volt kiállítva, hol az országgyűlés kimenetelét várta. A kimenetel az lett, hogy semmit sem végeztek; az országgyűlést pedig elhalaszták máskorra; a nép is, mely az új király választásra a fővárosba gyűlt, rögtön átlátott a szítán, észrevette mindjárt, hogy ezen sok halogatással Hunyady ellenei csak azt akarják ki vinni, hogy Mátyás ne válasszassék meg királynak, különösen pedig ama dicső emlékeken lelkesülve, melyeket a magyar nemzet a Hunyady-névhez fűzni megszokott, a hadsereggel együtt leirhatlan lelkesedéssel a 17 éves „Mátyást” kiáltá ki királynak, mellé kormányzóul pedig 5 évre Szilágyi Mihályt rendelte ki. Ez 1458-ban január 24-én történt.

Mátyás ezután, prágai fogságából kiszabadulva, csakhamar Budára sietett, hová február 16-án érkezett meg.

Bevonulásának ünnepélyessége s az összes nép öröme teljesen méltó volt azon reményekhez, melyekkel az egész ország új királyára tekintett. És csakugyan, soha dicsőség álmai oly fényesen be nem teljesültek, sőt szinte hihetetlen módon úgy felülmulva nem lettek, mint Mátyás király uralkodása alatt, mely időszak az önálló magyar államéletnek való fénypontját képezi. Természetesen Buda városa is, mit a dics, hatalom és pompa központja, Mátyás király alatt érte el virágzásának telőpontját. Magyarország akkori magas politikai jelentősége, melyet ország-világ elismert, természetszerű kifejezését nyerte a főváros szépségében és nagyszerűségében, mire nagy mérvben lefolyt a művészetnek és tudományoknak az időközben ez irányban új-jászületett olasz földről való meghonosítása is.

rendkívüli küldetésben végzett működése után másir (marsal) ranggal külügyminister lett, őt választván a nagy Resid pasa Ali pasa utódjává. E hivatalát ugyancsak egy évig viselte, de ez idő óta folyvást nevezetes befolyást gyakorolt hazája ügyei intézésére. Mint az államtanács elnöke, s majd a legutóbbi időben mint berlini nagykövet működött. Midőn a konstantinápolyi konferencia összeült, a porta haza hívta Berlinből, hogy Savfet pasa külügyministerrel együtt az európai konferencián a török birodalmat képviselje.

Edhem pasa még férfikora teljében van. Élénk természetű, s meglátszik rajta, hogy nem tősgyökeres ozmanli, hanem cserkesz; az európai kulturfogalmakat és nyelveket könnyebben el tudja sajátítani, mint más, valódi török, de azért mégis észre lehet venni rajta azt az ünnepélyes komolyságot, mely a törököt általában jellemzi. Mennyire kedveli az európai kultúrát, bizonyítja az is, hogy az ő háza volt az első egyike, melyek háremében a leánygyermeket zongorázni és francziául tanították. Edhem pasa, diplomáciai működésén kívül, az irodalommal is tüzetesen foglalkozik, s egy tudományos munkája is megjelent Törökország geológiájáról török nyelven.

Másik Hobart pasa tengernagy, ki angol származású. Buckingham lord harmadik fia, született 1822-ben. 1835-ben lépett az angol hadi tengerészetbe, s 1855-ben lett hajóparancsnok, tehetségének és bátorságának több ízben kiváló jeleit adván. 1867-ben lépett át a török szolgálatba, ellentengernagy ranggal és pasa címmel. Hobart pasának sok és sikeres eredményt köszönhet a török kormány. Ő ébresztette fel Abdul-Aziz szultánban a hadi tengerészet iránti szenvedélyes előszeretettel; minek az lett a következménye, hogy a szultán tömérdek pénzt költött különféle legujabb szerkezetű hadi hajók beszerzésére. A török hajóhad jelenleg olyan kitűnő lábon áll, úgy hajóinak számát, mint a személyzet képzettségét illetőleg, hogy e tekintetben is kiállja a versenyt az európai hatalmak hajóhadával, talán az egy angolt kivéve.

Hobart pasa az 1868-diki krétai felkelés alkalmával rendkívüli erélyes fellépésével vonta magára a figyelmet; többek közt a görögök „Enosis” nevű hajójának, mely a krétai felkelőknek segélyt vitt, útját teljesen elvágta és a további működésre képtelenné tette. 1869. első napjaiban altengernagy lett, három hónap múlva pedig tengernagy és a Közpentengeren lévő török hajóhad főparancsnoka.

Hobart elődje a török tengernagyi polczon szintén angol volt, Slade tengernagy, a ki Mustaver (tanácsok) név alatt egy évtizeden át szolgálta a törököt. Hobart nem a szó, nem a toll, hanem a tett embere; mogorva angol hajós tetőtől talpig, s mint minden angol tengerész, kérelhetetlen ellensége a muszkának. Jelenléte a török hajóhad élén azzal az előnnyel is jár, hogy már is több mint 60 képzett angol tengerésztiszt vállalt szolgálatot a török tengerészetnél. Hobart pasára a legfontosabb feladatok egyike vár.

(V. U.)

Megyei élet.

Deés, 1877. augusztus 26.

Ritka — s a régi jó patriarchalis szokásokra oly édesen visszaemlékeztető — vendégszeretnek voltunk tegnap részesei. Simó Lajos országos képviselőnk, az egyenes lelkű jó barát, tiszta jellemű honpolgár névnapja alkalmából ültünk Blenke-Pojánban ünnepet.

Távol minden politikai színezettől, nemzet-, vallás- és pártkülönbség nélkül, csupán a szeretet hozott össze bennünket e nemes törekvésű hazafi vendégszerető házához. A nagyrabecsülés adóját lerovandó több mint 100 férfi használta fel e kínálkozó alkalmat és sereglett e napon egybe. Nagyan volt képviselve nem csak a választókerület, hanem egész Szolnok-Doboka értelemisége; ott volt a megye szeretett főispánja a megyei közigazgatás tisztikara élén az alispán, a kir. törvényszék, királyi ügyészség, a pénzügyi s más itten székelő állami hivatalok s katonai testületek főnökei, Deés város intézői s az ünnepelt számos barátai. Délutáni 1 órakor már

az egész társaság együtt volt s a szépen berendezett mulatókert árnyas sétányain társalgva keresett üdülést s élvezte a széthordott frissítők kellemes voltát, mások pedig társas játékokban kerestek nemes szorakozást, egy részét pedig a kedves háziasszony s a házrokona Ujfalvi Anna őnagik mivelte köre foglalták el s tették élvezetessé az ottmulatást.

Délutáni 2 órakor kezdődött az ebéd, melynek disze kétségtelen a háziasszony volt, a vendégkoszorút pedig Ujfalvi Anna k. a. s a házi gazda kedves kis leánya Juliska ékítették. A fesztelenség tette ez összejövetelt nagyon kellemessé s a bekövetkezett pohárköszöntések füszerették a felhordott különben igen izletes ételleket.

Legelsőnek a házigazda, ő felsége a királyért és felséges asszonyunkért a királynéért üritett poharat, mely jól eltalált szavakba foglalt fel köszöntést, a vendégek állva hallgattak s többszörösen éljenek meg. Bárány Dezső főispán ur ő méltósága Simó Lajos mint országos képviselőt és vendégszerető házi gazdát éltette, gróf Bethlen András pedig Tisza Kálmánra a tapintatos kormányelnökre mondott csinos toasztot, majd Róth Pál a megye erélyes főispánjára, a minden szépnek, jónak kezdeményezőjére s a kivitel sikerítőjére köszöntött fel. Az ebédnek délutáni 4 óra után lett vége, azonban távozásról szó sem lehetett, mert ki erre gondolt is, annak régi és magyar szokás szerint szekeréből kerekeit szedték ki, s a kijáró kapukat zárták el. Estve az 1/4 órányira eső „Tyéj” nevű szorosba történt kirándulás, mely az épen működésben volt számtalan mészégető kemenczéi által nyújtott regényes látványt a szemlélőknek.

Estvéli 10 órakor a délebedhez méltó nagy vacsora vette kezdetét, hol már az első tál ételnél ismét toaszt toasztot ért. Éjfél után történtek köszöntések a Sámuelekre; megyénk egyetlen valamire való Samuja is elfelejtve nem lett. Egy óra után a vacsora végeztével kezdett a társaság csak oszladozni, két-három órakor távozott a zöme, más részét meg a hajnal vetette haza. Elfelejtethetlen marad 1877-iki augusztus 25-e mindnyájunk előtt, a kik a vendégszeretet, barátság ritka példányát Simó Lajosban találtuk fel. Sokáig éljen!!!

—ő.

Levelezés.

Széki, 1877. augusztus 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

Csak ma olvashatám becses lapjának folyó hó 19-iki ide elkésve jutott — számát, s miután abban M—g—ra ur kérdést intéz, ha valjon a széki népiskolát a közeledő tanév megnyitva fogja találni??!! Engedelmevel felvilágosítással illetve felelettel szolgálok.

Igen is! A tanfelügyelő ur teljes ügybuzgalommal — annak idejében — megtette volt a kellő lépéseket arra nézve, hogy városunkban az o hajtva várt népiskola felépíttessék — mit bizonyít az is, hogy a város által — díjmentesen e célra hasznélvezettel felajánlott épületnek alkalmassá tétele és felépítése iránt az árlejtést — épen becses lapjának hirdetési rovatában — köztudomásra hozta, s miután ez eredményre nem vezetett — ugyancsak a tanfelügyelő ur gyors működése folytán az iskolai helyiség (két tanterem, két lakszoba, egy konyha és kamara) felépítése, közmunka erővel — ha jól tudom — a közigazgatási bizottság felügyelete alatt — fogyanatba vetetett.

A fentebbiek folytán annyival is inkább reméllem, hogy a közeledő tanévben az oktatás — ha egy kissé később is — megkezdődik; mert az építkezés szeptember 15-ig teljesen befejezve lesz, s a tanfelügyelő ur szakképzettsége, ügybuzgalma, és erélyessége a hátralévő intézkedések gyors kivitelét kétségen kívül helyezi. Ha ezen reményemben megcsalhatok, úgy erről, mint az ellenkezőről a tekintetes szerkesztő urat értesíteni, el nem mulasztandom.

Annyi a fürdői tudósítás, hogy kényszerítve érzem magamat a széki sós fürdőről is egy kissé reflektálni.

Tekintve, hogy mily mértékben volt eddig e fürdő látogatott, bátran elmondhatom, misztint

az idén bár ki is népesnek találta volna; mert az eddigiekhez mérten a forgalom megkétszereződött, s valóban sajnálatom kell kifejeznem a felett, hogy a természetnek eme kitűnő gyógyhatású adományát, oly kevésbé veszik igénybe.

Na! de: a mi halad, nem marad! Azt hiszem, hogy ennek egyedüli oka az utak rosszasága s városunk piacának silánysága volt; de remélhetőleg e baj is orvosolva lesz; mert a széki — boncznyiresi — szamosujvári utvonálnak, mint első rendű községi utnak kiépíttetése ez évre bizton várható, s valószínű, hogy előljáróink részéről is meg fognak tétetni a kellő intézkedések az iránt, hogy piacunknak legalább legyen húsa és kenyere; mert a többi önként megjön!

A jövő év azért is kecsegtetőbb a széki sós fürdőre nézve, mert vizét az igazgatóság vegyelemzés alá bocsátja; mivel városunk oly sok áldozatra kész országgyűlési képviselője és diszpolgára Éber Nándor urnak e részben segédkező ígérteit birjuk.

Ismét egy gyújtási tüzeset riasztotta fel almából városunk polgárait e hó folyamán, mely azonban, miután szélesend volt, csak egy házat emésztett fel.

Valóban! nem győzöm eléggé ajánlani e város polgárainak a tűz elleni biztosítást; de hasztalan — azzal kecsegtetik magokat, hogy „talán megment a jó Isten.” Pedig nagy kár, mert hisz arra tanít a közmondás: „segíts magadon, s az Isten is megsegít;” de ettől eltekintve megfontolhatná mindenki, hogy csekély összeggel, nemcsak kártalanítást biztosít magának; de sőt oly nyugalmat szerez, mit megbecsülni nem lehet.

Meghatározott volt a képviselő testület által ugyan, hogy tüzeset alkalmával ki, minő eszközzel jelentkezék; azonban e határozat csak pipiron van; mert a jelentkezők csekély számmal voltak s az sem a kívánalmak szerint. Nem tudom, hogy mi intézkedés tétetett az előljárásság részéről; de nézetem szerint ohajtandó lenne, ha e városban egy rendszeres tűzoltó egyesület alakíttatnék — e város polgárai illetve lakósaiból; — melyben részt venni mindenki köteleztessék, s mely a munka megosztás elve szerint intézve, sikeresebben ellentállhatna a pusztító elemek egyike a tűznek. Nem elkerülhetlenül szükséges az, hogy a tűzoltó egyesület kezdetben a magasabb igényeknek megfelelőleg alakíttassék, mert csak dicséretére válnék e városnak — már az is — ha tüzesetén a fegyelem és a rendszer előnyeit kimutatná. Feccskendők is oly nehéz, hogy annak tovább szállítása, az utcák hegyes völgyes és gödrös rossz útain legalább tizenkét embert veszen igénybe, kik a város terjedelmes voltánál fogva nem egy hamar kerülnek elé. Szükséges lenne tehát, hogy célszerűbb, könnyebb feccskendők beszerzése s az utcái utak jó karban tartása eszközöltessék. E városnak három főutcája van, mely vagyonnal is rendelkezik. Mily előnyös lenne az: ha minden utca a maga számára egy feccskendőt vásárolna? Ha az utca emberei kor és tehetség szerint vízfordáshoz, feccskendőhöz, mentéshez avagy munkálkodáshoz végre felügyelethez beosztva lennének? Ha a rendszeres tűzoltás alapelveivel a polgárok megismertetnének? Ha eszközökben, vízben és fegyelemben hiány nem mutatkoznék? . . . Mind ezen kérdésekre a tevékenységi intéző erőnek összhangja s a fegyelem célravezető ereje kitűnő feletet adnának! Rajta tehát alakuljunk; mert ezt kívánja saját érdekünk is, s miután városunkban a képviselő testületnél van az erő ennek kivitelére — saját maga ellen vétkezik, ha ezt akár bizottságilag, akár hivatalból nem teszi! Ha az önérdék nem kényszerít, buzdítson legalább az, hogy a szász földön még hozzánk viszonyítva kis községek is tűzoltó egyület alakítanak cserépfedél mellett, hát a mi nádfedeleink ne igényelnének több szakképzettséget, figyelmet s ne lennének veszélyesebbek?

Török Árpád.

VEGYESEK.

— A m. kir. igazságügyminister Csergedi János szolnok-dobokamegyei közigazgatási irnokot a szamosujvári kir. járásbírószághoz

írnokká nevezte ki, és ez által megyénk központjában egy írnoki állomás jött üresedésbe. Cél-szerű volna, hogymintán az 1878. évi újászerve-zéskor három osztályú és pedig 350, 400 és 500 frtos írnoki állomások rendszeresítettnek, ezen állomásra már most egy 350 frtal díjazott írnok neveztetnék ki, mivel annak idejében igen zokon esend mindazon központi írnokoknak, a kik a mostani első osztályú 500 frtos állásból a 400 vagy plane a 350 frtos állásra szállíttatnak le.

— **A megye alispánjának** egy a kir. mérnök s a megye tiszti ügyészből álló bizott-ság élén a Szamos folyón levő malomgátak hely-szini vizsgálata céljából f. év szeptember 3-tól 8-ig és ismét 13-tól 21-ig a megye székhelyétől távol lennie kellett, — ez okból a megyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését — főis-pán ur ő méltósága mult hó 28-ról 828. sz. a. kibocsátott körrendeletével — szeptember 8-ról ugyan azon hó 11-re napolta el.

— **A megyei közigazgatási bizottság** mult hó 8-án tartott üléséből 913. sz. a. körrendeletet bocsátott ki, melyben a szolgabírákat, városi ta-nácsokat és községeket a büntető igazságszolgá-ltatás folyamában felmerülő bűnvádi és rabtartási költségeknek a kir. ügyészség felhívása folytán való pontos behajtására utasítja és figyelmezteti, hogy az ily költségek behajthatlansága esetére a szegénységi bizonyítványok kiállításánál a kellő szigor alkalmaztassék, mivel eddig czélzatos ked-vezés folytán olyanok részére is lett bizonylat kiállítva, a kik e költségeket megfizetni képesek lettek volna. Szigoru ellenőrködés fog tehát a hatóság részéről alkalmaztatni, hogy a visszaélé-sek meggátoltassanak s megtoroltassanak, az ál-lam érdekei pedig lehetőleg minden károsodá-soktól ily úton megóvassanak.

— **A nagyszebeni** m. kir. postaigazga-tóság a portomentességi szabályok helyes értel-mezése és megfelelő alkalmazása tárgyában f. év 5135. egy részletes utasításokkal teljes körrende-letet bocsátott ki. Nem tartjuk érdektelennek feljegyezni mindazon hatóságokat, a melynek por-tomentesség élvezetére jogosítva vannak, ilyenek: I. a közhivatalok és hatóságok, II. községi elől-járók és körjegyzők, III. akir. körjegyzők, IV. a községi kézbesítők, VI. a kataszteri hatóságok, földadóbizottságok, azok elnökei s egyes tagjai-nak levelezései és VII. magán személyek által hatóságokhoz intézett bűn- és jövedéki vétségekre vonatkozó feljelentések. Ezen egyszerű ivre terjedő körrendeletet a megye alispánja minden községnek megküldötte s ezen kívül azt miden postahivatal megtekintésre előmutatni köteles: minél fogva addig is míg lapunk tere annak köz-lését megengedné, olvasóinkat figyelmeztetjük a portomentességgel üzőtt visszaélések kikerülésére, mivel hogy a pénzügyi törvények az áthágókra szigorú büntetéseket szabnak ki.

— **Városunk helvét hitű** polgárai közt élénk mozgalmakkal találkozunk, ugyanis püs-pökjük Nagy Péter ő méltósága szeptember 8-án hivatalosan körükbe érkezik. A főpásztor ünne-pélyes fogadására az előkészületek folynak: disz-ka-pu terveztetik, bándérium alakut sat. Septem-ber 9-én a hivatalos fogadtatás után isteni tisz-telettel kezdi meg főpásztori működését, mely alkalommal hazánk ünnepelt egyházi szónoka fog egyházi beszédet tartani, ennek végeztével s a hivatalos teendők után társas ebéd, s estve mű-ke-dvelőink diszeloádása lesz.

— **Floth Ferencz Adolf** bethleni járá-si szolgabíró, báró főispán ur útján a közigazga-tási bizottsághoz a községi anyakönyvek behozat-tala, továbbá az 1876-ik évi XIV. t.-cikk 11-ik §-sa értelmében készítendő építészeti szabályren-delet alkotása s végül az 1876-ik évi XIII. t.-cikk 121. §-sa értelmében, Bethlen, Somkut, Sajó-Udvarhely vásárt tartó községek és Apa-nagyfalu népesebb község előljáróinak eseléd ügyben I-ső fokú hatósági joggal — hatáskörrel — való felruházása érdekében, indítványt ter-jesztett be, melyek a folyó hó 29-én tartandó megyei közgyűlés tanácskozása tárgyait is képez-ni fogják.

— **Iskolai értesítés.** A bethleni állami elemi népiskolában az 1877/8-ik iskolai évre s

tanköteles fiu- és leánygyermek beiratása és felvétele, az ideiglenes tanhelyiségben, mlgs gr. Bethlen Sándor ur udvarában, jelen év septem-ber hó 1-ső napjától 5-ig, és az előadások azon hó 6-án d. e. 8 órakor fognak megkezdődni. Miről azzal a hozzáadással van szerencsém értesíteni az érdeklődő közönséget, különösen a bethleni-déki szülőket, hogy ez iskolában sem tandíj, sem beiratási díj nem fizettetik. Bethlen, 1877. au-gustus 26-án. Szabó Sándor, igazgató tanító.

— **A helybeli ev. ref. elemi leányis-kolába** a beiratások ideje folyó év sept. 3- és 4-én történnek. Az iskolai év kezdete ugyan e hó 5-én lesz. NAGY BENEDEK, ev. ref. leány-tanító.

— **A helybeli állami és felekezeti fiu és leány tanodákban** szeptember 1-én kezdődött meg az iskolai év; első napjaiban a szokásos beiratá-sok eszközöltetnek, azután pedig a szorgidő veszi kezdetét.

— **Szamosujvárról** a Magyar Polgár „Hölgyfutár“ czimű melléklapjában „egy szamos-ujvári“ aláírással műkedvelőink f. év augusztus 20-iki előadásáról — mikor is a Czigány adatott — egy cikk jelent meg, melyben a játszó tagok dicséretekkal halmoztatnak. Öröm lep meg ben-nünket, midőn városunk jó igyekezetű műkedve-lőiről nem csak mi, hanem a műértő Szamosuj-várról is elismerőleg nyilatkoznak. Ez előadás sikere anyagilag is szép volt, midőn a jótékony-czélnek 158 frt bevétel mellett 114 frt 63 kr. tiszta jövedelmet eredményezett.

— **Kolozsvárt** mult hó 26-án az ipa-ros ifjuság a nyári színházban jótékonyczélú műkedvelői előadást tartott. Előadatott „Pa-zar fősvények“ czimű 3 felvonásos vigjáték. Vajha kis városunkban is akadnának az „iparos osztály“-ban hasonló vállalkozó szellemek s a már virágzásnak indult itteni műkedvelő társulat valamelyik osztályába belépne, mert hogy vannak tehetségek a polgári ifjuság között és sok közszörületlen gyémánt rejlik ez osztályban két-ségtelen, s vajjon ki vitathatja el, hogy a ked-ves emlékü Nagy Róza saját szerepében ép oly primadonna volt, mint a műkedvelők e nemű bár-melyik tagja. Nem tudjuk tehát elég melegen ajánlani a műkedvelő társulat igen tisztelt igaz-gatóságának, hogy ugy szini, mint a zene, de legfőképen a társulat dalosztályába az iparos ifjuságból is tagokat toborzani igyekezzék.

— **Folyó hóban** egy jótékonyczélú mű-ke-dvelői gyermek előadás lesz, miként értesülünk, a cél a gyermekeket szünidők alatt szini elő-adásokban felléptetni s ily úton a műkedvelő társulatnak hasznos tagokat növelni. Ez által a növendékek a szavalatban képeztetni, lélekben nemesülni, szóval mivelődni s a társadalomba magokat mintegy bele élni fogják, a mi legfőbb pedig: hogy miután ezen gyermek-előadások csakis a szünidők alatt tartatnak: ily nemes szórakozás által elfoglaltan üres idejüket nem fecsérlik el.

— **A bethleni híd** munkája nagyon las-san halad, a vállalkozók kevés számú munkást állítanak, alig hihető tehát, hogy e hó végéig elkészüljön, a mi pedig kíváncs volt, mert a kompon való közlekedés a víz le apadása folytán igen meg lett nehezítve s az útasok a késedel-mezésért panaszkodnak.

— **Emberbőrből** készítenek már Ameri-kában cipőket. Két newyorki cipész ily cipő-ke-t forgalomba is hozott. Oly halottak bőrei dol-goztatnak föl, melyek a nyilvános bonczterembe jutottak. A bőrt három hó alatt kicserzik és tartós s puhának állítják. Szakértők véleménye szerint egy felnőtt ember bőréből csupán egy csizma készíthető.

— **Necrolog.** Somkerék község bírása Száva János, ki 28 éve szakadatlanul bíraskodik és a polgári érdemkeresztrel diszítve volt e hó 26-án viradora 76 éves korában a mezőn apople-xa folytán meghalt, a hű és kitűnő szorgalmu előljárót, ki irástudatlan létére oly hosszú időn át s annyi rendszer alatt szolgálta községét: közrészvétellel temették el, megérdemli, hogy az egyszerű becsületes ember nevét följegyezzük. Béke poraira!

— **Lósonczy István** városi tanácsos

mult héten egy 17 éves cipésszegédet a saját élete veszélyeztetésével a vízbefulástól mentett meg, gunyástól ugrott a Szamosba s úgy hur-czolta ki a csaknem élettelen fiatal embert, kit aztán sikerült nagy bajjal az életnek vissza adnia.

— **Az izgató pópák Erdélyben.** Az erdélyi románság nagy része az oroszok ügyét egészen magáénak tekinti. A pópák elhitették velők, hogy az orosz fegyverek győzelmének ese-tére egyesülni fognak romániai testvéreikkel. Az orosz fegyverek legesekélyebb sikerét is örömnepként ülik meg, s a muszka hymnusz mellett egész éjen áttivornyáznak valamely valódi vagy kép-zelt muszka győzete emlékére. Az izgatás már fölőtte nagy mérveket öltött, s az erdélyi románság jó-zanabb része meg sem kíséri a szembeszállást az uralkodó áramlattal.

— **Bel- és külföldi apró hírek.**

— A képviselőház üléseinek pár hét mulva meg kellene kezdődniök s van is már fenn elég képvi-selő, kik szállást fogadni siettek föl; de sokan nem hiszik, hogy az üléseket megkezdénék a kitűzött időben. — A ministertanács teljesen le-tárgyalta aug. hó 26-án a horvát ügyeket, s Ma-zuranics bán 17-én reggel már visszautazott Zágrádba. Huszonnyolczadikán Tisza Kálmán kormányelnök ur bécsbe ment. Utazása a vám-rárgyalásokkal függhet össze. — Nándorfehérvárról jelentik 27-ről a „P. C.“-nek: A Milán fejede-lem elnökleite alatt tartott minisztertanács elha-tározta a háborubani részvételt Muszkaországgal. — Dzsermák Mezreb, konstantinápolyi praelátus, ki jelenleg Magyarországon jár. a „Közvélemény“-nek érdekes levelet irt a törökországi keresztyé-nek állapotáról. „A keresztyéneknek, — mondja a derék pap, — kik meg vannak elégedve a jó-akaratu és türelmes török uralommal, nincs szük-ségök Oroszország protekciójára, mert századok óta teljes nemzeti és vallási szabadságot élveznek az ottomán uralom alatt; legkisebb okuk sincs elégedetlenkedni: míg a keresztyén lengyeleket a legkínosabb szolgaságba vetette a keresztyén Oroszország. Végül azt is említi Dzsermák, hogy a törökországi keresztyének annyira meg vannak elégedve helyzetökkel, hogy a templomokban folyton a török győzelméért imádkoznak. — **A háboru.** Az egész világ gyönyörködhetik ama hősi látványban, melyet a törökök férfias vitéz-sége nyujtott, eddigelő védelemben, támadásban is egyaránt. A Dobrudzsában Zimmermann nem harczol, s a hadteste mégis szörnyen fogy. Az orosz kórházakban borzasztóan pusztít a vérhas; Zimnicából pedig már több kolera-beteget is szá-líttak Bukarestbe. Ily körülmények, közt, mi-dőn az orosz sereg pusztul, a török pedig hatal-masan bizonyítja be életképességét és páratlan hadi virtusát: az oláhok vajmi rosz időben szán-ták el rá magukat, hogy fejedelmök parancsnok-sága alatt részt vesznek a háboruban. — A sip-kaszorosi harcokról érkezett táviratok megerősi-tik a törökök folytonos térfoglalásáról érkezett híreket, s bizonyossá teszik, hogy az oroszok helyzete veszett és kétségbeejtő. Hivatalos hir azonban az egész szoros megvívásáról még nem érkezett. Bécsben a szakavatott körök mindazál-tal már ténynek tartják a Sipka bevételét.

(F. L.)

Hivatalos közlemények.

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottságától.

801. sz.

A megye mindenik szolgabírájának s a városi tanácsoknak.

Többszöri figyelmeztetésünk daczára még mindig fordulnak elő esetek, hogy egyesek, po-litikai és egyházközségek magukat az országos tanítói nyugdíj intézet javára teljesítendő fizetési kötelezettség alól felmentetni kérik s ebbeli fo-lyamodványaikkal a megyei közig. bizottságot terhelik.

Tekintettel egyfelől az 1875. évi XXXII. (orsz. tanítói nyugdíj) t.-cz. végczéljára s a tör-vény szándékára, már magában az idézett tör-vényben kijelöltettek, azon eshetőségek, melyek-

ben kivétel tételük azokra nézve, kikre a törvény kötelezettsége ki nem terjed s a mennyiben a törvény végrehajtásánál komoly figyelem fordítottik arra, hogy olyanok, kik a kivétel alá esnek, a nyugdíj intézet javára esedékes illetékekkel meg ne rovasanak — és

másfelől ezzel szemben: tekintettel azon körülményre, hogy a kijelölt eseteken kívül a kiszabott kötelezettség alól felmentessenek egyáltalában nincs helye.

Utasítatik (ezimed), hogy a közkormányzatilag joghatósága alatt álló járásban vagy városban egy politikai, mint egyházközségi előljárókat, sőt oly esetekben, midőn egyes egyének tartanak fenn iskolát — azokat is tanítsa ki egyfelől az 1875. évi XXXII. t.-cikkben — másfelől a megyei közg. bizottságunk által folyó év 349. sz. a. kiadott utasításban foglaltak alapján mindarról, miket az orsz. tanítói nyugdíj intézmény tárgyában hozott törvény az illetőkre kiszab.

Egyidejűleg ezzel tegye közhirrre, hogy megyei közg. bizottságunk, a mostani törvényes intézkedések korlátai között sem fizetés alóli felmentést, sem fizetési haladékot nem engedélyezhet, s így minden ily nemű kérelmezés csak fölösleges terhet ró az illetőkre.

Szolnok-Dobokamegye közg. bizottságának Deésen, 1877. augusztus 9-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

8101.—1877.

alisp. sz.

Valamennyi megyebizottsági tagnak.

Főispán ur ő méltóságának folyó évi augusztus 21-én 792. sz. a. kelt intézkedése folytán Szolnok-Dobokamegye bizottsága őszi rendes közgyűlését folyó évi szeptember hó 29-ik, állandó választmányát pedig, a közgyűlés elé terjesztendő tárgyak előkészítése végett, ugyanazon hó 12-ik s következő napjaira egybehívtam.

E közgyűlés fontosabb tárgyait:

- a szentesítést nyert törvényczikkek;
- kormányrendeletek;
- a törvényhatóság 1878-ik évi előleges költségvetési előirányzatának megállapítása;
- a legtöbb adót fizető (virilis) megyebizottsági tagok névjegyzékének megerősítése s ezzel kapcsolatosan a megyebizottság választás alá eső tagjainak újból választása iránti intézkedés;
- a megyei árvaszéki szabályrendeletnek, a gyámsági és gondoksági ügyek rendezéséről szóló 1876. évi XX. t.-cz. értelmében leendő módosítása;
- a községi körjegyzők nyugdíjaztatása iránt alkotandó szabályrendelet;
- a községeknek az új szolgabírói járásoknak megfelelő körjegyzői csoportokba leendő új beosztása;
- a községi körorvosi körök törvényszerű megállapítása;
- a néhai Zsombori József volt dobokamegyei alispán által elkezdett hivatalos pénzek megtérítése iránti intézkedés;
- társamegyék és jótékonycélu egyesületek átiratai;
- községi ügyek;
- magánosok folyamodványai; s
- a netaláni önálló indítványok képezendik.

Miről a tisztelt megyebizottsági tag urat oly felkéréssel értesitem, hogy a fennmilitett megyebizottsági s illetőleg állandó választmányi ülésekben köteleességszerűen résztveendő, a kitűzött napokon mindenkor d. e. 10 órakor Deésen a megye székházában tanácskozási termében megjelenni szives-
Deés, 1877. augusztus 24.

Szarvadi Pál,
alispán.

Közzgazdászati.

Nagy levelű szederfa.

(Morus alba macrophylla.)

Ezen szép, nagy levelű szederfa (eporfa Diosz. Far.) sötétzöld s fényes lombjéért megérdemli, hogy nemcsak selyemhernyótenyésztés végett, hanem úgy is, mint díszfa miveltség. Sok évek óta közönséges szederfába oltás által nemesítjük. Az anyatörzsek 24 évesek s a közönséges szederfákat magasság, izmosság s terjedelmes korona által tulszárnyalják. Évi sarjai szép simák, 1½—2 méter hosszúak. Leveli épek, nagyok, 22 centiméter hosszúak, és 18—20 cm. szélesek, s minthogy puhák, nem szivósak, a selyemhernyó nagyon kedveli. A fa oly gyors növesű, hogy jó talajban már a harmadik évben a nemesítés — oltás — után, erős és magas törzset és szép ágakat ad.

Fehér, édes, de nem igen bő gyümölcsöt terem. Koronája szép, terje elmes, azért a gazdasági udvarokon árnyfaul igen ajánlatos. Koronáját időnként meg lehet ujtani az ágának mérsékelt visszavágása által; a kisebb ágakat tőlől is kivághatni, s így mint a fűz sok fát nyújt.

Galyakat, oltás végett, kaphatni Magyar-Óváron főkertész Köhler urnál.

K.

Felelős szerkesztő-kiadó PÁNCZEL JÁNOS.
Tárcavezető MEDGYES LAJOS

A közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

Alólírtak, mint Várjon Lajos ur barátjai és megbízottjai, köteleességünknek ismerjük kijelenteni, hogy miután nevezett barátunk, Fogarasi László László ügyvéd ur által két nappal ezelőtt a legkorombább és legotrombább módon lett megsértve s mégis utóbbi ur jónak látta a lovagias elégtétel minden nemét megsértéssel szemben gyáván megtagadni: őt s eljárását ezennel a nagy közönség bírálata elé bocsátjuk.

Bővebb felvilágosítások alólírottaknál.

A tollharcz médora és minden nemeivel szemben passivok maradunk.

Deés, 1877. augusztus 27-én.

Rippel Vincze Lajos.

Báró Horváth Samu.

*) Az e rovat alatt megjelent czikkekről legkisebb felelőséget sem vállal a Szerk.

Hirdetések.

MOSSE RUDOLF

hirdetési hivatala

ezennel tisztelettel tulatja, miszerint **Budapesten a ferencziek bazárban 11. sz. alatt fiókot** nyitott és hirdetési megbízásokat valamennyi bel- és külföldi hirdlap számára a legolcsóbb árak mellett, pontosan és szilárdan teljesítend.

Legújabb hirdlap-lajstrom ingyen.

Pályázati hirdetés.

Deés város kisdődővdájában az óvói állomás üresedésbe jövén, o'y növelő igényel-
tetik, ki az intézetet a Fröbel-rendszer szerint vezesse, a ki tehát ezen rendszer szerénti képez-
dét végzett. A választás egy próba évre történik, melynek eredményétől fog a véglegesítés függni.

Évi díja 400 frt készpénz; természetbeli lakás és két öl tűzifa, saját használatra.

A kellő okmányokkal fölszerelt folyamodvány f. év szeptember 25-ig alólírtához intézendő.

Deés, 1877. aug. 19-kén.

Dr. Szócs Sámuel m. p.,

Deés város kisdődővdája gondnok-
(2—2) ságának alelnöke.

Ny. Keresztessy Pál könyvnyomdájában Deésen, 1877.

Árlejtési hirdetmény.

A deési jótékonycélu állandó mükedvelő társulat ujon épült színháztermében 24—26 öl, 5/4" vastagságu deszkából 9 darab támaszfára (bakkra helyezett ugyanannyi párnafán nyugvó szinpad, Portále gerendázatai bedeszakázása s vászon díszleteknek arra leendő felszégzése, zsinórpadlózat, tetőzet — gerendázatai, álfal és lámpaoszlopok a megkívántató gerendázatokkal; az öltözőkbe levezető lépcsőzetek, a srégfront, az előfüggöny és 5 rendbeli beldiszet, ezek ivezeteli, álfalai, mennyezetek és tartozékai, lécezetekkel, csigákkal, kötelekkel, nehezekekkel és rámaikkal ellátandók, egy szóval ezek teljesen felszerelendő és felállítandók, az előlámpák sülyeszítőgépezete, a sugóláda s a szinpad hátterében fennállani kellelő oszlopperendák az igazgatóságnál letett rajzok és tervezetek szerint f. év okt óber 15-ig elkészítendő levén, mindezen munkálatokért beleszámítva az anyagot is — szakértőktől bevett költségvetés alapján — a jelentkező vállalkozónak 300 frt bizosittatí. E munkálatokra az írásbeli pályázat f. év szeptember 10-ének d. u. 4 órájáig tüzetik ki, a mikor is a versenytárgyalás a megyeháznál meg is tartatni fog. Az írásbeli zárt ajánlatoknak (Off-rt) a kikiáltási összeg ár 10%-ját az ajánlott összeget szóval és betűkkel beírva s azon kifejezést kell tartalmazniok, hogy vállalkozó az árlejtési felteteleket és tervezeteket, melyek társulati rendező Pánczél Jánosnál bármikor megtekinthetők, jól ismeri.

(2—2)

1266.—1877.

k. i.

(2—3)

Pályázati hirdetmény.

Aranymező, Csokmány, Pojnicza, Pirosa és Kucsulát szövetkezett községek körjegyzői állomása önkéntes lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen 400 frt fizetés, 40 frt szállásbér és 40 frt irodai átalánnyal javadalmazott állomásnak csupán a folyó év végéig leendő ideiglenes betöltésére pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók felhivatnak az 1871. évi XVIII. t.-cz. 74. §-a értelmében képesítésüket igazoló okmányolt folyamodványukat folyó év szeptember hó 10-ig alólírt szolgabírói hivatalhoz beadni. A később érkezett folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

A választás folyó év szeptember hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor fog megkezelteni, Aranymező községében a körjegyzői irodánál.

Kis-nyiresi járáz szolgabírói hivatala Resztolos, 1877. augusztus 17-én.

Hosszu János s. k.,
szolgabíró.

Sz. 2263.—1877.

(1—3)

Hirdetmény.

Sajó-Udvarhely községében és a pusztabrétei prediumba a birtokosságot egész éven át — a volt urbéreseket három hónapon át illető egyesített koresomajog, az eddigi gyakorlat szerint és feltételek mellett folyó 1877-ik év szeptember 29-től három egymásután következő évre folyó év szeptember hó 19-én esetleg szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor Bethlenben a járási szolgabírói irodában nyilvános árverés útján haszonbérbe fog a latni.

Az árverezési feltétel a járási szolgabírónál ren'es időben megtekinthető, hol az árverés megkezdéseig szabályszerűleg elkészített zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Bethlen, 1877. augusztus hó 26.

A bethleni járási szolgabíró.

Bérbeadó helyiségek.

Róth Pál piaci házában a bolt helyiség és a deésaknai útban levő házában a földszinti és emeleti lakás f. év szept. 29-ikétől kezdőlőleg bérbe adandó.

(3—3)

Értekezhetni a gyógyszerárban.